

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 14. janvārī
(OR. en)

5325/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0004(NLE)

EDUC 12
ENV 41
CLIMA 16
SOC 25
SUSTDEV 7
JEUN 7
RECH 19

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 14. janvāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 11 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES IETEIKUMS par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 11 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 11 *final*

Briselē, 14.1.2022.
COM(2022) 11 final

2022/0004 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2022) 3 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Mērķis kļūt par pasaulē pirmo klimatneitrālo kontinentu ir mūslaiku lielākais izaicinājums un iespēja. Lai to panāktu, jārikojas izlēmīgi jau tagad.

Urzula fon der Leiena, Politikas pamatnostādnes

Mēs dzīvojam izšķirošā laikā: cilvēku darbības rezultātā mēs esam nonākuši tuvu tam, lai nodarītu neatgriezenisku kaitējumu mūsu planētai, kas ir mūsu eksistences un labklājības avots. Lai nodrošinātu tādu nākotni, kurā mēs varēsim veiksmīgi attīstīties, ir steidzami nepieciešama kolektīva un individuāla rīcība, lai mūsu sabiedrību un ekonomiku virzītu uz ilgtspējīgu attīstību. Jaunieši ir visskaļāk un visaktīvāk pauduši savu viedokli, pieprasot pārmaiņas un aicinot valsts iestādes steidzami rīkoties, lai aizsargātu klimatu un vidi pašreizējām un nākamajām paaudzēm. Daudzi uzskata, ka skolā viņiem netiek sniegta pietiekama izpratne par klimata pārmaiņām, vidi un to, kā dzīvot un rīkoties ilgtspējīgāk¹.

Priekšsēdētājas U. fon der Leienas vadībā Komisija ar Eiropas zaļo kursu ir nākusi klajā ar vērienīgu stratēģiju, lai panāktu ilgtspēju un nepieciešamās pārmaiņas visā mūsu ekonomikā un sabiedrībā. Ilgtspējīga attīstība ir Eiropas Savienības pamatprincips, un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana ir Savienības iekšpolitikas un ārpolitikas prioritārs mērķis. Saskaņojot rīcību vairākās politikas jomās, citstarp enerģētikas, vides, mobilitātes un lauksaimniecības jomā, ES tiecas panākt taisnīgu un iekļaujošu zaļo pārkārtošanos. **Arī izglītības un apmācības nozarē — tāpat kā visās citās nozarēs — ir jārikojas, lai reaģētu uz klimata un planētas krīzi — gan savas darbības kontekstā, gan saistībā ar to, kā šī nozare sagatavo izglītojamos nākotnei, kas ir izšķiroši svarīgs uzdevums.**

Paziņojumā par Eiropas izglītības telpu², Eiropas zaļajā kursā³ un citās svarīgās iniciatīvās⁴ ir atzīta izglītības un apmācības izšķirošā nozīme zaļās pārkārtošanās procesā. Visu vecumu izglītojamajiem ir jāspēj attīstīt zināšanas, prasmes un attieksmi, lai dzīvotu ilgtspējīgāk, mainītu patēriņa un ražošanas modeļus, piekoptu veselīgāku dzīvesveidu un dotu ieguldījumu — gan individuāli, gan kolektīvi — mūsu sabiedrības pārveidē.

Lai to panāktu, ir nepieciešama mūžizglītības pieeja vidisko ilgtspēju sekmējošās mācībās, izmantojot praktiskus, saistošus un uz rīcību balstītus mācību veidus, kas veicina i) zināšanas, izpratni un kritisko domāšanu (kognitīvā mācīšanās); ii) praktisko iemaņu attīstīšanu (praktiskas mācības); un iii) empātiju, solidaritāti un rūpes par dabu (sociāli emocionālā mācīšanās). Lai palīdzētu izglītojamajiem izprast ekonomisko, sociālo un dabas sistēmu savstarpējo saistību, ir nepieciešama starpdisciplināra pieeja.

Izaicinājumi saistībā ar mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai

Pirmsskolas izglītībā, skolās, profesionālajā izglītībā un apmācībā, augstākajā izglītībā un kopienu organizācijās visā Eiropā tiek īstenots aizvien vairāk iniciatīvu un pasākumu par klimata pārmaiņām, bioloģisko daudzveidību un ilgtspēju. Daudzās valstīs ir izstrādāta politika un stratēģijas, kas saistītas ar izglītību vides un ilgtspējas jomā un vienlīdz dzīvotspējīgām koncepcijām, piemēram, izglītība ilgtspējīgai attīstībai un globālās kompetences. Tomēr, neraugoties uz gadu desmitiem ilgiem centieniem un iniciatīvām,

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2224>.

² COM(2020) 625 final.

³ COM(2019) 640 final.

⁴ ES Biodaudzveidības stratēģija, Eiropas Klimata pakts, Eiropas sociālo tiesību pīlārs, ES Prasmju programma un Padomes rezolūcija par Eiropas izglītības telpu (2021–2030).

mācīšanās vidiskās ilgtspējas sekmēšanai vēl nav kļuvusi par ES politikas un prakses sistēmisku iezīmi.

Dažas valstis ir izvirzījušas mūžizglītību par vadošo principu ilgtspēju sekmējošā izglītībā un apmācībā. Lai pilnībā attīstītu savu potenciālu, mācīšanās un mācīšana vidiskās ilgtspējas sekmēšanai ir jāīsteno ne tikai skolās un augstākās izglītības iestādēs, bet visās sistēmas daļās (formālā, neformālā, ikdienējā mācīšanās) un visos līmeņos (no agras bērnības līdz pat vecumdienām).

Valstis bieži saskaras ar grūtībām, īstenojot un uzraugot politiku, kas saistīta ar vidisko ilgtspēju sekmējošu izglītību un apmācību. Bieži vien trūkst konkrētu mērķu, pasākumu, rādītāju un skaidra redzējuma. Vidisko ilgtspēju sekmējošas mācīšanās starpdisciplinārais raksturs; nepieciešamība īstenot uz izglītojamo vērstu pedagoģisko pieeju; jaunas pieejas attiecībā uz novērtēšanu; organizatoriskās pārmaiņas; un kopienas partnerības var būt pretrunā ar iedibināto kultūru un normām izglītībā un apmācībā.

Vidiskās ilgtspējas, citstarp bioloģiskās daudzveidības, tvērums mācību programmās pašlaik ir nepilnīgs, un lielākajā daļā dalībvalstu to nevar uzskatīt par visaptverošu. Tikai dažās valstīs ir izstrādātas konkrētas atsauces uz kompetencēm ilgtspējas jomā, ar tām saistītiem mācību mērķiem un to, kā tās būtu jānovērtē. Vides un ilgtspējas jautājumi bieži tiek iekļauti tādos mācību priekšmetos kā dabaszinātnes un ģeogrāfija, taču izglītojamo personu izpratni par šiem jautājumiem var veicināt visi mācību priekšmeti un to kombinācijas.

Daudzi pedagogi visā Eiropā jau aktīvi māca vai cenšas mācīt par jautājumiem, kas saistīti ar vidiskās ilgtspējas sekmēšanu. Tajā pašā laikā daudzi apgalvo, ka viņiem trūkst zināšanu un apmācības, jo īpaši attiecībā uz starpdisciplināru pieeju, aktīvo pedagoģiju un šo sarežģīto jautājumu.

Izglītības iestādēs vēl nav plaši izplatītas visaptverošas pieejas, kurās ilgtspēja būtu iestrādāta visos procesos un darbībās, arī nepietiekama finansējuma un atbalsta dēļ. Iestādēm bieži trūkst datu un rīku, lai uzraudzītu ilgtspējas iniciatīvu un centienu iedarbīgumu.

Virzība uz dziļām un fundamentālām pārmaiņām

Tas, ka arvien vairāk ir projektu un programmu, kas saistītas ar vidiskās ilgtspējas jautājumiem, liecina par augošu interesi un iesaistīšanos šajos jautājumos. Tomēr daudzu iniciatīvu laiks un tvērums joprojām ir ierobežots. Ņemot vērā klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzes steidzamību, ir pienācis laiks veikt būtiskas pārmaiņas un pāriet no atsevišķām iniciatīvām uz dziļām un sistēmiskām pārmaiņām izglītībā un apmācībā.

Vidiskās ilgtspējas iekļaušana visās izglītības un apmācības politikas jomās, programmās un procesos ir ļoti svarīga, lai veidotu prasmes un kompetences, kas nepieciešamas zaļās pārkārtošanās īstenošanai. Nepieciešama rīcība gan vertikālā līmenī (no individuālā līdz iestāžu un sistēmu līmenim), gan horizontālā līmenī, t. i., visām izglītības un apmācības jomā iesaistītajām personām ir jāsadarbojas, veidojot sinerģiju ar mērķi nodrošināt, ka **ilgtspējas aspekti ir cieši nostiprināti visā studentu mācību pieredzē.**

Ir jāizstrādā jauni un jāturpina esošie **īstermiņa pasākumi**, lai atbalstītu iestādes un pedagogus un palīdzētu izglītojamajiem attīstīt prasmes un tādu domāšanas veidu, kāds nepieciešams zaļās pārkārtošanās īstenošanai. **Vidējā termiņā un ilgtermiņā** visiem reformu centieniem izglītības un apmācības jomā vajadzētu būt tādiem, kas atbalsta pārmaiņas, kuras nepieciešamas zaļākai un ilgtspējīgākai nākotnei, un ir pielāgoti minētajam mērķim.

Šā priekšlikuma sagatavošanas vajadzībām veiktajās apspriešanās un pētījumos tika uzsvērts, ka, lai vidiskās ilgtspējas aspektus varētu pilnīgi integrēt izglītībā un apmācībā, ir jāveic pasākumi vairākās jomās.

Lai mācīšanās vidiskās ilgtspējas sekmēšanai būtu rezultatīva, ir jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:

- tā tiek uzsākta jau agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē;
- tiek izmantota mūžizglītības pieeja;
- tiek radīta atbalstoša mācību vide, kurā visa iestāde kopumā darbojas ilgtspējīgi;
- tā ir vērsta uz izglītojamo, ir saistoša, pozitīvi virzīta un balstīta uz reālu dzīves pieredzi;
- tiek sniegts atbalsts pedagogiem, citstarp vadības komandām, lai mācītu par ilgtspēju un sekmētu to;
- tā veicina sadarbību un partnerību vietējā un plašākā sabiedrībā;
- tajā jēgpilni tiek iesaistīti jaunieši;
- tā veido ilgtspējas kompetences;
- tās pamatā ir stingra politika.

Mācīšanās un mācīšana vidiskās ilgtspējas sekmēšanai var pilnībā atbalstīt citas izglītības programmas, kas saistītas ar iekļaušanu, kvalitāti, inovāciju un internacionalizāciju, kā arī uz studentiem vērstu mācīšanos. **Tai ir bagātīgs potenciāls, un tā piedāvā lielisku iespēju padarīt mācīšanos aktuālāku; motivēt izglītojamos un pedagogus; attīstīt dzīvei un darbam arvien vairāk nepieciešamās kompetences.**

(1) Ierosinātā ieteikuma mērķi

Komisijas priekšlikuma mērķis ir:

- formulēt redzējumu un kopīgu izpratni ES līmenī par padziļinātām un fundamentālām pārmaiņām, kas nepieciešamas izglītībā un apmācībā, lai īstenotu zaļo pārkārtošanos;
- izstrādāt saskaņotu pieeju kompetencēm, prasmēm un attieksmei, kas cilvēkiem nepieciešama, lai rīkotos, dzīvotu un strādātu ilgtspējīgi; stiprināt mūžizglītības nozīmi, lai garantētu, ka ikviens no mazotnes līdz pieaugušo vecumam var apgūt šīs kompetences un prasmes;
- sistēmas un iestāžu līmenī atvieglot politikas veidotāju, pētnieku un pedagogu speciālo zināšanu un paraugprakses apmaiņu;
- atbalstīt ES līmeņa iniciatīvas, lai veicinātu mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai; un
- veicināt ieguldījumus minētajās jomās.

(2) Starptautiskā dimensija

Lai gan šis priekšlikums ir pilnībā vērsts uz ES mērķiem un prioritātēm, lai īstenotu Eiropas zaļo kursu, tas **balstās uz darbu starptautiskā līmenī un papildina to**. Tas mobilizēs dalībvalstis un ieinteresētās personas saskaņotākai rīcībai, lai dotu ieguldījumu *UNESCO* darba kārtībā, jo īpaši saistībā ar ceļvedi **“Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030. gadam”**, un atbalstīs **ES apņemšanos īstenot ANO programmu 2030. gadam**, kas ir pasaules plāns globālajai ilgtspējīgajai attīstībai.

(3) Papildināmība un sinerģija ar citām ES izglītības un apmācības iniciatīvām

- Paziņojums par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam⁵.

⁵ COM(2020) 625 final.

- Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)⁶.
- Paziņojums “EPT — pētniecības un inovācijas jaunā ēra”⁷.
- Padomes Ieteikums par Eiropas Pētniecības un inovācijas paktu⁸.
- Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai⁹.
- Padomes Ieteikums par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai¹⁰.
- Digitālās izglītības rīcības plāns (2021–2027)¹¹.
- Padomes Ieteikums par pamatkompetencēm mūžizglītībā¹².
- Padomes secinājumi par Eiropas universitātēm¹³.
- Topošās “Erasmus+” skolotāju akadēmijas¹⁴.
- ES agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes kvalitātes sistēma¹⁵.
- Klimatizglītības koalīcija¹⁶.
- Priekšlikums Padomes Ieteikumam par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībai un nodarbināmībai¹⁷.
- Gaidāmā Eiropas stratēģija universitātēm.
- Gaidāmais priekšlikums Padomes Ieteikumam “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā”.
- (4) Atbilstība pārējiem politikas virzieniem
- Paziņojums “Eiropas zaļais kurss”¹⁸.
- Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam¹⁹.
- *NextGenerationEU* — atveseļošanas plāns²⁰.
- Eiropas Klimata pakts²¹.
- Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns²².
- Eiropas sociālo tiesību pīlārs²³.

⁶ Padomes Rezolūcija 2021/C 66/01.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=GA>.

⁸ <https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/1a0df8ff-5313-11ec-91ac-01aa75ed71a1>.

⁹ COM(2020) 274 final.

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN).

¹¹ COM(2020) 624 final.

¹² Padomes Ieteikums 2018/C 189/01.

¹³ Padomes secinājumi 2021/C 221/03.

¹⁴ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-2/teacher-academies>.

¹⁵ Padomes Ieteikums 2019/C 189/4.

¹⁶ Klimatizglītības koalīcija: https://education-for-climate.ec.europa.eu/_en.

¹⁷ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/a-european-approach-to-micro-credentials_en.

¹⁸ COM(2019) 640 final.

¹⁹ COM(2020) 380 final.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_lv.

²¹ COM(2020) 788 final.

²² COM(2020) 98 final.

- Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam²⁴.
- Eiropas “Bauhaus” paziņojums²⁵.
- Eiropas Garantija bērniem²⁶.
- Paziņojums “EPT — pētniecības un inovācijas jaunā ēra”²⁷.
- Padomes secinājumi par Eiropas pētniecības telpas (EPT) turpmāko pārvaldību²⁸.
- Jaunā Patērētāju tiesību aizsardzības programma²⁹.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Ierosinātais Padomes ieteikums ir saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. panta 4. punktu un 166. panta 4. punktu. Iniciatīvā nav ierosināta ES regulatīvo pilnvaru paplašināšana vai saistoši pienākumi dalībvalstīm. Dalībvalstis lēmumu par to, kā tās īsteno šo Padomes ieteikumu, pieņems atbilstoši konkrētās dalībvalsts apstākļiem.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā.

Mācību satura plānošanā un organizēšanā dalībvalstīm ir sava kultūra un likumdošana. Tās pilnībā atbild par mācību saturu un savu izglītības un apmācības sistēmu organizāciju. Tajā pašā laikā pierādījumi liecina, ka tās saskaras ar vairākām kopīgām problēmām, kas saistītas ar izglītības un apmācības sistēmu sagatavotību, citstarp attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Saskaņā ar subsidiaritātes principu šajā priekšlikumā ir izklāstīts veids, kā turpmāk virzīties uz izglītību un apmācību vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, un ir sniegti ieteikumi šajā saistībā.

• Proporcionalitāte

Šis priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas paredzēts LES 5. panta 4. punktā.

Ierosinātā Padomes ieteikuma saturs un forma nepārsniedz tā mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Saistības, ko dalībvalstis uzņemsies, ir labprātīgas, un katra dalībvalsts var lemt, kādu pieeju piemērot.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Lai palīdzētu sasniegt Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. un 166. pantā minētos mērķus, šajā Līgumā noteikts, ka Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

Padomes ieteikums ir atbilstīgs instruments izglītības un apmācības jomā, kuru ES ir pienākums atbalstīt, un tas ir instruments, kas bieži izmantots Eiropas rīcībai šajās jomās. Kā juridisks instruments tas norāda uz dalībvalstu apņemšanos īstenot izklāstītos pasākumus un

²³ COM(2017) 250.

²⁴ COM(2021) 101 final.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/qanda_21_4627.

²⁶ Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004.

²⁷ COM(2020) 628 final.

²⁸ Padomes secinājumi 13567/20.

²⁹ COM(2020) 696 final.

nodrošina spēcīgāku politisko pamatu sadarbībai šajā jomā, vienlaikus pilnībā atzīstot dalībvalsts lemttiesības izglītības un apmācības jomā.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Informācija priekšlikumam tika apkopota sabiedriskajā apspriešanā par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, kas norisinājās no 2021. gada 18. jūnija līdz 24. septembrim (saņemtas 1352 atbildes un 96 nostājas dokumenti), kā arī mērķtiecīgās apspriešanās ar dalībvalstīm, nevalstiskajām organizācijām, skolotājiem, pasniedzējiem un citiem pedagogiem, studentiem un jauniešu pārstāvjiem un citām Eiropas ieinteresētajām personām un ekspertiem šajā jomā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Lai apkopotu informāciju šim priekšlikumam, tika pasūtīti trīs pētījumi: i) mācību programmu, politikas un citu pasākumu kartēšana dalībvalstīs, citstarp literatūras apskats, valstu un politikas pētījumu kartēšana, skolu mācību programmu apskats, skolotāju aptauja, gadījumu izpēte un fokusa grupas; ii) to “Erasmus+” projektu kartēšana, kas saistīti ar mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai; iii) pētījums par izglītību un apmācību ilgtspējīgai attīstībai saistībā ar Covid-19 un zaļo un digitālo pārkārtošanos.

- **Ietekmes novērtējums**

Ņemot vērā to, ka ierosinātie pasākumi papildina dalībvalstu iniciatīvas un ir brīvprātīgi, kā arī gaidāmās ietekmes tvērumu, ietekmes novērtējums netika veikts. Priekšlikuma izstrādē izmantoti pētījumi, konsultācijas ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām, kā arī sabiedriskā apspriešana. Tas pilnībā atbalsta ES apņemšanos sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Ierosinātajā Padomes ieteikumā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās pamattiesības un principi, proti, tiesības uz persondatu aizsardzību, kas noteiktas 8. pantā, un tiesības uz izglītību, kas noteiktas 14. pantā.

Pasākumi tiks veikti saskaņā ar ES tiesību aktiem par persondatu aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679³⁰ par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šai iniciatīvai nebūs vajadzīgi papildu resursi no ES budžeta.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679.

Lai atbalstītu īstenošanu, Komisija ierosina sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt pētījumus, vadlīniju materiālus un citus materiālus, pamatojoties uz pierādījumiem, mācīšanos no līdzbiedriem un labas prakses apzināšanu.

Komisija plāno ziņot par šā Padomes ieteikuma izmantošanu saistībā ar stratēģisko sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Ieteikuma konspekts un dienestu darba dokuments**

Padomes ieteikuma projektā ir ierosināti norādījumi un pasākumi, kurus dalībvalstis var īstenot, lai izglītībā un apmācībā vēl vairāk nostiprinātu vidisko ilgtspēju un attīstītu visu izglītojamo kompetences ilgtspējas jomā. Tajā izklāstīta Eiropas Komisijas apņemšanās papildināt un atbalstīt rīcību šajā jomā. Pievienotajā dienestu darba dokumentā ir aprakstīti jaunākie pētījumu dati un ieinteresēto personu viedokļi, kā arī sniegta sīkāka informācija par jauno Eiropas kompetenču sistēmu ilgtspējas jomā.

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. panta 4. punktu un 166. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Eiropas zaļajā kursā³¹ un ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam³² ir uzsvērtā skolu, augstākās izglītības iestāžu un citu mācību iestāžu galvenā loma, iesaistot izglītojamos, vecākus, pedagogus³³ un plašāku sabiedrību, lai panāktu pārmaiņas, kas nepieciešamas zaļās pārkārtošanās sekmīgai īstenošanai.
- (2) ANO ilgtspējīgas attīstības mērķos, jo īpaši 4.7. apakšmērķī ir pausts aicinājums līdz 2030. gadam nodrošināt, ka “visi apmācāmie apgūst zināšanas un prasmes, kas vajadzīgas ilgtspējīgas attīstības veicināšanai, cita starpā izglītojot par ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīgu dzīvesveidu, cilvēktiesībām, dzimumu līdztiesību, veicinot miera un nevardarbības kultūru, globālo pilsoniskumu un radot izpratni par kultūras daudzveidību un kultūras ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā”.
- (3) Paziņojumā par Eiropas Izglītības telpu³⁴, Eiropas sociālo tiesību pīlārā³⁵ un paziņojumā par jaunu Eiropas pētniecības telpu (EPT) pētniecībai un inovācijai³⁶ ir pausts aicinājums izglītības un apmācības politiku un ieguldījumus orientēt uz iekļaujošu zaļo un digitālo pārkārtošanos, lai nākotnē nodrošinātu noturību un labklājību.
- (4) Eiropas atsaucēs satvarā par pamatkompetencēm mūžizglītībā³⁷ definēto pamatprasmju mērķis ir atbalsta sniegšana cilvēkiem visā Eiropā, dodot iespēju iegūt personīgajam papildījuma, veselībai, nodarbināmībai un sociālajai iekļaušanai vajadzīgās prasmes un kompetences strauju un tālejošu pārmaiņu laikā.

³¹ COM(2019) 640 final.

³² COM(2020) 380 final.

³³ Šajā ieteikumā pedagogi ietver skolotājus (kuri saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi ir atzīti par tādiem, kam ir skolotāja statuss vai līdzvērtīgs statuss) un pasniedzējus (ikvienu, kurš veic vienu vai vairākas darbības, kas saistītas ar teorētiskās vai praktiskās apmācības funkciju vai nu izglītības vai apmācības iestādē, vai darbavietā). Tas attiecas uz vispārējās izglītības un augstākās izglītības skolotājiem, sākotnējās un tālākās PIA skolotājiem un pasniedzējiem, kā arī agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes speciālistiem un pieaugušo izglītotājiem.

³⁴ COM(2020) 625 final.

³⁵ [Eiropas sociālo tiesību pīlārs](#). [Eiropas Komisija \(europa.eu\)](#).

³⁶ COM(2020) 628 final.

³⁷ OV C 189, 4.6.2018., 1.–13. lpp., pielikums.

- (5) Eiropas Prasmju programmā³⁸ ir paziņots par atbalstu zaļo pamatprasmju attīstīšanai darba tirgū ar mērķi radīt tādu profesionāļu paaudzi un zaļās ekonomikas dalībniekus, kas ir atbildīgi par vidi, integrējot vides un klimata apsvērumus skolās, augstākajā izglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, kā arī pētniecībā. Eiropai ir vajadzīgi ļoti kompetenti speciālisti, lai atbalstītu zaļo pārkārtošanos un kļūtu par pasaules līderi ilgtspējīgu tehnoloģiju jomā.
- (6) Saskaņā ar Padomes ieteikumu par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai³⁹ profesionālās izglītības un apmācības nozarei ir būtiska nozīme digitālās un zaļās pārkārtošanās īstenošanā.
- (7) Eiropas Klimata paktā indivīdi, kopienas un organizācijas tiek aicināti piedalīties klimata politikas veidošanā un veidot zaļāku Eiropu, piedāvājot iespējas uzzināt par klimata pārmaiņām, izstrādāt un īstenot risinājumus un sadarboties ar citiem, lai palielinātu šo risinājumu ietekmi.
- (8) Digitālās izglītības rīcības plānā⁴⁰ ir sniegts redzējums par kvalitatīvu, iekļaujošu un pieejamu Eiropas digitālo izglītību un ir uzsvērtā digitālo tehnoloģiju nozīme — tas ir spēcīgs zaļās pārkārtošanās virzītājspēks, kas vienlaikus sekmē pāreju uz ilgtspējīgu rīcību gan digitālo produktu izstrādē, gan lietošanā.
- (9) Jaunais Eiropas “Bauhaus” Eiropas zaļajam kursam piešķir kultūras un radošo dimensiju, lai parādītu, kā ilgtspējīgas inovācijas piedāvā taustāmas, pozitīvas pārmaiņas mūsu ikdienas dzīvē, citstarp skolu ēkās un citās mācību vidēs.
- (10) UNESCO, īstenojot programmu “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”, ir strādājusi pie tā, lai izglītība kļūtu par nozīmīgāku un pamanāmāku elementu starptautiskajā rīcībā attiecībā uz klimata krīzi un lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, jo īpaši 4.7. apakšmērķi par izglītību ilgtspējīgai attīstībai. Saskaņā ar ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām un Parīzes nolīgumu puses apņemas veicināt izglītošanu, apmācību, sabiedrības informēšanu un līdzdalību un informācijas pieejamību klimata pārmaiņu jautājumos un sadarboties šai nolūkā.
- (11) Saskaņā ar ESAO 2018. gada datiem⁴¹ 15 gadus veci jaunieši ir labi informēti par klimata pārmaiņām un vidisko krīzi, kā arī par nepieciešamību to risināt. Tomēr tie paši dati liecina, ka daudz mazāk ir to izglītojamo, kuri ir pārliecināti par savām spējām kaut ko reāli mainīt. Mācīšanās par vidi un globālo krīzi var radīt skolēniem un studentiem nomāktības un bezspēcības sajūtu, ko vēl vairāk pastiprina neprecīza informācija un dezinformācija.
- (12) Izglītības un apmācības sistēmām un iestādēm ir pienākums reaģēt uz to, ka jaunieši arvien biežāk pauž savu viedokli par klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzi, un iesaistīt jauniešus tādu risinājumu izstrādē, kas saistīti ar mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai.
- (13) Covid-19 pandēmija ir izgaismojusi mūsu ciešo saikni ar dabu un no jauna pievērsusi uzmanību izglītības un apmācības sistēmām. Ir gūtas atziņas par jaunām izglītības un apmācības iespējām, citstarp par mācīšanos dažādās vidēs (arī tiešsaistē), izglītojamo iesaisti un autonomiju, kā arī par saikni starp formālo izglītību un plašāku sabiedrību.

³⁸ COM(2020) 274 final.

³⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN).

⁴⁰ COM(2020) 624 final.

⁴¹ ESAO (2020), *Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World?* PISA 2018, VI sējums.

Pandēmija arī pastiprināja ilgstošās bažas par bērnu un jauniešu fizisko, garīgo un emocionālo labjutību.

- (14) Atsevišķi agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes centri, skolas, augstākās izglītības sniedzēji, pētniecības organizācijas, profesionālās izglītības un apmācības iestādes un vietējās kopienas arvien vairāk iesaistās aktivitātēs saistībā ar klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzi. Tomēr ilgtspēja vēl nav sistēmiska iezīme izglītībā un apmācībā visā ES.
- (15) Daudziem pedagogiem trūkst atbalsta, zināšanu un apmācības iespēju, lai iekļautu vidisko ilgtspēju savā mācīšanas praksē. Viņi bieži vien jūtas nepietiekami sagatavoti, lai cīnītos ar ekoloģisko trauksmi un ekoloģisko pesimismu un palīdzētu izglītojamajiem pozitīvi risināt klimata un vides jautājumus.
- (16) Visas iestādes pieejas ilgtspējībai, kas ietver visas darbības jomas, vēl nav plaši izplatītas. Šādas pieejas var ietvert mācīšanu un mācīšanos; pētniecību un inovāciju; iespējas un darbības, un tajās būtu jāiesaista izglītojamie, personāls un vecāki, kā arī vietējā un plašāka sabiedrība.
- (17) Ir jāturpina pētīt iespēju, kā var papildināt un stiprināt citas izglītības programmas un cik liels ir šādas rīcības potenciāls. Mācīšana un mācīšanās vidiskās ilgtspējas sekmēšanai var pilnībā atbalstīt politiku un programmas tādās jomās kā labklājība un iekļaušana, globālā solidaritāte, uz izglītojamajiem vērsta mācīšanās, pētniecība un inovācija, kā arī digitālā pārveide.
- (18) Izglītības un apmācības dimensija nav sistemātiski iekļauta citās politikas jomās, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos un ilgtspēju. Integrējot izglītību šajās politikas jomās, var atbalstīt to īstenošanu, savienot dažādus sabiedrības un ekonomikas sektorus un faktiski integrēt ilgtspēju izglītībā.
- (19) Šajā ieteikumā pilnībā ir ievēroti subsidiaritātes un proporcionālītātes principi,

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

- (1) Steidzami pastiprināt centienus atbalstīt izglītības un apmācības sistēmas, lai veiktu pasākumus zaļās pārkārtošanās jomā, tādējādi nodrošinot visu vecumu izglītojamajiem neatkarīgi no viņu izcelsmes piekļuvi kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un apmācībai par klimata pārmaiņām, bioloģisko daudzveidību un ilgtspēju.
- (2) Izglītības un apmācības politikā un programmās noteikt, ka mācīšanās vidiskās ilgtspējas sekmēšanai ir prioritāra joma, lai atbalstītu šo nozari un dotu tai iespēju sniegt ieguldījumu zaļās pārkārtošanās īstenošanā. Izstrādāt visaptverošu un uz sadarbību balstītu pieeju mācībām vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, iesaistot visas struktūras, organizācijas un dalībniekus, kas darbojas izglītības un apmācības sistēmā.
- (3) Nodrošināt dažādas mācīšanās iespējas dažādās vidēs, sākot no agras bērnības un beidzot ar pieaugušo izglītību, lai visi cilvēki varētu sagatavoties zaļās pārkārtošanās īstenošanai un aktīvi tajā iesaistīties, kā arī rīkoties, lai izveidotu vidiski ilgtspējīgu, aprites un klimata ziņā neitrālu ekonomiku un taisnīgu sabiedrību.
- (4) Apsvērt šādus pasākumus sistēmas līmenī:
 - (a) pilnībā saskaņot izglītības un apmācības stratēģijas un plānus ar vidisko ilgtspēju, citstarp tos, kas saistīti ar mācību programmām un novērtēšanu, pedagogiju un pedagogu profesionālo attīstību; atbalstīt valsts un citu stratēģiju un politikas virzienu īstenošanu, citstarp attiecībā uz tādām saistītām

konceptijām kā, piemēram, izglītība ilgtspējīgai attīstībai, izmantojot rīcības plānus un pārraudzības un uzraudzības mehānismus;

- (b) ieguldīt zaļās un ilgtspējīgās iekārtās, resursos un infrastruktūrā (ēkas, teritorijas un tehnoloģijas), ko izmanto mācībām, socializācijai un atpūtai, lai garantētu veselīgu un noturīgu mācību vidi;
 - (c) vairot izpratni par ieguvumiem un iespējām, ko sniedz mācīšanās vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, un atbalstīt izglītības un apmācības iestādes, lai klimata pārmaiņu, bioloģiskās daudzveidības un ilgtspējas jautājumi būtu aktuāli izglītojamo ikdienas dzīvē;
 - (d) iesaistīt skolēnus, studentus un visus izglītojamos jēgpilnos un saskaņotos veidos, lai ierosinātu un izstrādātu pieejas tam, ko, kā un kur viņi mācās par vidisko ilgtspēju un tās sekmēšanu; veicināt dzimumu ziņā līdzsvarotu izglītojamo līdzdalību neatkarīgi no viņu izcelsmes;
 - (e) izstrādāt visaptverošas mācību programmu sistēmas, paredzot laiku un vietu padziļinātām mācībām par vidiskās ilgtspējas sekmēšanu, lai izglītojamie jau no agras bērnības varētu attīstīt kompetences ilgtspējas jomā. Starppaaudžu mācīšanās un vietējie piemēri, problēmas un atbildes pasākumi var padarīt mācību programmas atbilstošākas izglītojamajiem, parādot, ka klimata pārmaiņas, bioloģiskā daudzveidība un ilgtspēja ir jautājumi, kas ir svarīgi vietējā līmenī un attiecībā uz kuriem ir nepieciešama rīcība;
 - (f) atbalstīt sadarbību un tīklu veidošanu ilgtspējas un bioloģiskās daudzveidības jomā, iesaistot, piemēram, vietējās iestādes, jauniešu pārstāvjus, vides izglītības centrus, pārstāvjus no mežu un parku nozares, lauku saimniecībām, muzejiem, bibliotēkām, kā arī nevalstiskās organizācijas, pētniecības un patērētāju organizācijas un uzņēmumus;
 - (g) atbalstīt labas prakses izplatīšanu un ieguldīt pedagoģiskajos pētījumos par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai visos izglītības un apmācības līmeņos.
- (5) Atbalstīt izglītojamos, paredzot šādus pasākumus:
- (a) nodrošināt izglītojamajiem jau no pirmsskolas vecuma iespējas izprast, iepazīt un novērtēt dabas pasauli un tās bioloģisko daudzveidību, radīt zinātkāres un brīnuma sajūtu un mācīties rīkoties ilgtspējas sekmēšanai gan individuāli, gan kolektīvi;
 - (b) stiprināt, arī ar finansiālu atbalstu, augstas kvalitātes mūžizglītību vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, citstarp stažēšanos, mācekļa praksi, brīvprātīgo darbu, ārpuskolas aktivitātes un citus neformālās un ikdienējās mācīšanās veidus; atzīt un apbalvot pilsonisko līdzdalību vidiskās ilgtspējas jomā;
 - (c) veicināt mācību metodes un pieejas, kas balstītas uz sadarbību un pieredzi un atbilst vietējam kontekstam un tradīcijām. Tas ietver praktisku iespēju sniegšanu studentiem vērot dabu un rūpēties par to, taupīt resursus, remontēt, atkārtoti izmantot un reciklēt, tādējādi palīdzot viņiem izprast ilgtspējīga dzīvesveida un aprites ekonomikas nozīmi;
 - (d) sniegt precīzu un pieejamu informāciju par klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzi un tās cēloņiem, attīstīt problēmu risināšanas un sadarbības prasmes, veicināt kritisko domāšanu un medijpratību, kā arī atbalstīt pozitīvu rīcību, citstarp brīvprātīgo darbu, lai stātos pretī bailēm un bezpalīdzības

sajūtai, kas izglītojamajiem varētu rasties, saskaroties ar planētas krīzi, un mazinātu tās.

- (6) Atbalstīt pedagogus, lai atvieglotu mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, paredzot šādus pasākumus:
- (a) atzīt, ka visi pedagogi neatkarīgi no disciplīnas vai izglītības nozares ir pedagogi arī ilgtspējas jomā, kuriem ir jāatbalsta izglītojamie, lai sagatavotos zaļās pārkārtošanās īstenošanai. Konsultēties ar pedagogiem, iekļaut un iesaistīt viņus mācību programmu izstrādē un citās izglītības reformās, kas saistītas ar vides ilgtspēju un atbilstošas profesionālās pilnveides izstrādi;
 - (b) iekļaut vides ilgtspējas aspektus visās skolotāju sākotnējās izglītības programmās; izstrādāt nepārtrauktas profesionālās pilnveides programmas un skolotāju profesionālos standartus un sistēmas, lai atbalstītu pedagogu kompetenču attīstību ilgtspējas jomā;
 - (c) radīt iespējas un stimulus pedagogiem piedalīties ar ilgtspēju saistītās profesionālās pilnveides programmās, piemēram, sasaistot tās ar karjeras virzību un attīstību un izveidojot pedagogiem tādus amatus kā ilgtspējas koordinators;
 - (d) atbalstīt pedagogus, nodrošinot arī nepieciešamo laiku un telpas, lai viņi varētu izmantot pedagogijas metodes, kas sekmē mācīšanos vidiskās ilgtspējas jomā, un starpdisciplināru pieeju izglītībai vidiskās ilgtspējas jomā, kā arī attīstīt sociāli emocionālos aspektus saistībā ar mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, lai visi izglītojamie varētu kļūt par pārmaiņu veicinātājiem un iemācītos rīkoties gan individuāli, gan kolektīvi nolūkā padarīt pasauli ilgtspējīgāku;
 - (e) veicināt un sekmēt pārveidojošu un starpdisciplināru mācīšanu un mācīšanos, izmantojot gan tradicionālas, gan inovatīvas mācību pieejas, citstarp praktiskas mācības, *STEAM* pieeju⁴², hakatonus un spēliskošanu;
 - (f) izstrādāt un izplatīt resursus pedagogu atbalstam, arī attiecībā uz novērtēšanu. Atbalstīt pedagogus, kas izmanto tradicionālus un jaunus rīkus un materiālus, lai mācītu par vidiskās ilgtspējas sekmēšanu dažādās telpās un ārpus tām, kā arī digitālā un nedigitālā vidē. Nodrošināt piekļuvi kompetences centriem, citstarp vidiskās izglītības centriem;
 - (g) mudināt pētniecības un inovāciju kopienu sadarboties ar formālās, neformālās un ikdienējās izglītības sniedzējiem, lai atbalstītu pedagogus vidiskās ilgtspējas jomā. Atbalstīt izglītības darbinieku dalību izpētes projektos un pētījumos, kas saistīti ar klimata un vidisko krīzi un ilgtspēju.
- (7) Atbalstīt izglītības un apmācības iestādes, lai faktiski integrētu vidisko ilgtspēju visos to pasākumos un darbībās, paredzot šādus pasākumus:
- (a) veicināt un atvieglot rezultatīvu visas iestādes pieeju ilgtspējas aspektiem, kas ietver mācīšanu un mācīšanos, redzējumu, plānošanu un pārvaldību, izglītojamo un personāla aktīvu līdzdalību, ēku un resursu pārvaldību, partnerību ar vietējo un plašāku sabiedrību, kā arī pētniecību un inovācijas.

⁴² *STEAM* (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics — zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, māksla un matemātika) pieeja aptver radošo potenciālu, kas saistīts ar *STEM* izglītības savienošanu ar mākslu, kā arī humanitārajām un sociālajām zinātnēm.

Atbalstīt skolu vadītājus organizatorisko pārmaiņu pārvaldīšanā, nodrošinot viņiem īpašu profesionālo attīstību un norādījumus par viņu pienākumiem;

- (b) atbalstīt izglītības un apmācības iestādes, lai tās izstrādātu, uzraudzītu un novērtētu savas stratēģijas ilgspējas jomā un/vai iekļautu ilgspējas aspektus esošajos procesos un pasākumos (piem., skolu attīstības plānos, augstākās izglītības pamatuzdevumos un stratēģijās). Atzīt, ka tas ir ilgtermiņa process, kam nepieciešami nelieli izmērāmi soļi, kuri tiek pastāvīgi uzraudzīti un novērtēti, arī veicot iestādes pašnovērtējumu;
 - (c) mudināt un atbalstīt skolas, augstākās izglītības iestādes, profesionālās izglītības un apmācības sniedzējus un citus izglītības sniedzējus piedalīties ekosertifikācijas programmās, kas var dot labumu videi, izglītībai un ekonomikai. Nodrošināt atbalsta struktūras šādām sistēmām, piemēram, aģentūras vai struktūras, kas atbalsta visas iestādes pieeju, kā arī mentorēšanu un sadarbības tīklu veidošanu, veidnes un vadlīnijas, finansiālu atbalstu;
 - (d) izglītības un apmācības organizāciju veiktā iekšējā un/vai ārējā pārskatīšanā daļu no vērtējuma un kvalitātes nodrošināšanas mehānismus izmantot, lai pievērstu uzmanību ilgspējai. Apbalvot augstākās izglītības iestādes par rezultatīvu iesaistīšanos ilgspējas jomā, izmantojot šai nolūkā uz rezultātiem balstītas finansēšanas sistēmas;
 - (e) turpināt vidiskās ilgspējas aspektu iekļaušanu programmās, mācību plānos un moduļos dažādās disciplīnās, piemēram, uzņēmējdarbības studijās, sociālajās zinātnēs, arhitektūrā un inženierzinātnēs, zemes izmantošanas plānošanā un pārvaldībā. Izmantot resursus un materiālus, ko izstrādājušas nevalstiskās organizācijas un citas attiecīgās struktūras, kuras darbojas vides un izglītības jomā;
 - (f) atbalstīt augstākās izglītības un PIA iestādes, kas izstrādā nelielus un pielāgotus mācību kursus par vidisko ilgspēju, kuru apgūšana ļauj iegūt mikrokredītus nolūkā padziļināt, paplašināt un atjaunināt profesionālās kompetences;
 - (g) atbalstīt partnerības ar uzņēmumiem, mākslas nozaru pārstāvjiem, lauku saimniecībām, kultūras mantojuma un sporta iestādēm, pētniecības institūtiem, izglītības resursu nozari (arī saistībā ar tehnoloģiju, izdevniecību un citu mācību programmu aprīkojumu) un dalībniekiem, kas nodarbojas ar izglītības pētniecību. Izstrādāt ārpusstudiju, vasaras un citas programmas, vienlaikus sniedzot atbalstu praksei, piemēram, laboratorijās, uzņēmumos, pētniecības iestādēs, nevalstiskajās organizācijās.
- (8) Mobilizēt valsts un ES līdzekļus ieguldījumiem infrastruktūrā, apmācībā, instrumentos un resursos, lai palielinātu izglītības un apmācības noturību un gatavību zaļās pārkārtošanās īstenošanai, jo īpaši programmu “*Erasmus+*”, atveseļošanas un noturības mehānismu, Eiropas Solidaritātes korpusu, Eiropas Sociālo fondu plus, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, tehniskā atbalsta instrumentu, programmas “*Digitālā Eiropa*”, “*Apvārsnis Eiropa*” un *InvestEU*.
- (9) Ieguldīt politikas problēmu un šo iniciatīvu ietekmes uzraudzībā, pētniecībā un novērtēšanā, lai balstītos uz gūtajām atziņām un sniegtu informāciju politikas veidošanas kontekstā, citstarp atbalstot kopēju rādītāju un mērķu izstrādi vidiskās ilgspējas sekmēšanai izglītības jomā,

AR ŠO AICINA KOMISIJU:

1. Atvieglot dalībvalstu un ieinteresēto personu sadarbību un mācīšanos no līdzbiedriem saistībā ar mācībām vidiskās ilgtspējas sekmēšanai:
 - 1.1. izmantojot stratēģisko sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)⁴³, kurā izglītība zaļās pārkārtošanās sekmēšanai ir galvenā prioritārā joma;
 - 1.2. izplatot un mudinot izmantot iespējas veicināt, atbalstīt un dot iespēju izglītībai un apmācībai vides ilgtspējas jomā tādās ES finansēšanas programmās kā, piemēram, “Erasmus+”, Eiropas Solidaritātes korpuss, *LIFE*, Eiropas Sociālais fonds, “Apvārsnis Eiropa”, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības un tehniskā atbalsta instruments;
 - 1.3. daloties labā praksē, kas gūta, darbiniekiem piedaloties apmaiņas programmā “Erasmus+”, projektos un tīklos, citstarp izmantojot “Erasmus+” Eiropas universitātēs, *eTwinning* tiešsaistes kopienu, kā arī profesionālās izcilības centrus, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības un Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu;
 - 1.4. apzinot, reģistrējot un kopīgojot labas prakses piemērus, citstarp izmantojot esošās tiešsaistes platformas⁴⁴, un atbalstot sadarbības tīklu izveidi starp valstu un citām organizācijām, kas darbojas izglītības un vidiskās ilgtspējas jomā formālajā un neformālajā izglītībā un apmācībā;
 - 1.5. iesaistot jauniešus šā ieteikuma īstenošanā, jo īpaši izmantojot tādas iniciatīvas kā Eiropas Jaunatnes gads (2022) un ES jaunatnes dialogs, lai nodrošinātu, ka jauniešu un jaunatnes organizāciju viedokļi, uzskati un vajadzības tiek pilnībā ņemti vērā;
 - 1.6. veidojot sinerģijas ar koalīciju “Izglītība klimata pārmaiņām” un Jauno Eiropas “Bauhaus”.
2. Sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt un kopīgot resursus, materiālus un pētījumus par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, citstarp saistībā ar jauno Eiropas ilgtspējas kompetenču sistēmu.
3. Atbalstīt pedagogus, kas māca par vidiskās ilgtspējas jautājumiem:
 - 3.1. nodrošinot resursus un atbalsta materiālus par topošo Eiropas skolu izglītības platformu, *EPALE* un Eiropas Jaunatnes portālu;
 - 3.2. atzīstot izcilus centienus mācīšanās un mācībās vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, šai nolūkā izmantojot ES balvu shēmas, citstarp Eiropas Inovatīvās mācīšanas balvu, *eTwinning* balvu un Eiropas Profesionālo prasmju balvas.
4. Pārraudzīt, kā augstākās izglītības iestādes, PIA absolventi un pētnieki karjeras sākumā apgūst zaļās prasmes, piemēram, iekļaujot tās Eiropas absolventu izsekošanas iniciatīvā.
5. Uzraudzīt panākto progresu izglītībā par vidiskās ilgtspējas sekmēšanu saistībā ar ziņojumiem par Eiropas izglītības telpu un Eiropas zaļo kursu.
6. Stiprināt sadarbību ar esošajām starptautiskajām organizācijām, jo īpaši *UNESCO* un citām ANO struktūrām, lai kopā ar politikas veidotājiem, praktiķiem un ieinteresētajām personām dalībvalstīs veicinātu tādu pieeju izglītībai un apmācībai

⁴³ Padomes Rezolūcija 2021/C 66/01.

⁴⁴ Tas varētu ietvert gaidāmo Eiropas skolu izglītības platformu “Mācību stūrītis”, platformu “*Science is Wonderful!*” [“Zinātne ir brīnišķīga”], Eiropas Jaunatnes portālu, Eiropas Pieaugušo izglītības e-platformu (*EPALE*), platformu “*Scientix*”, Eiropas Mācekļu aliansi, Prasmju pilnveides paktu.

vidiskās ilgtspējas sekmēšanai, kas ietver vienlīdzību, iekļaušanu un taisnīgumu saskaņā ar Eiropas zaļo kursu un ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

7. Turpināt stiprināt programmas “*Erasmus+*” un Eiropas Solidaritātes korpusa programmas zaļo dimensiju, izmantojot gan zaļo mobilitāti un zaļo praksi projektos, gan pievēršot lielu uzmanību vides ilgtspējai sadarbībā starp dažādām ieinteresētajām personām izglītības, apmācības un jaunatnes jomā.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*